

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - В А Р Н А
ЦЕНТЪР ЗА МАГИСТЪРСКО ОБУЧЕНИЕ
КАТЕДРА „ФИНАНСИ“

УТВЪРЖДАВАМ:

Ректор:

(Проф. д-р Пл. Илиев)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: “ПРЕВЕНЦИЯ НА НАРУШЕНИЯ В БАНКИТЕ”;

ЗА СПЕЦ: „БАНКОВ МЕНИДЖМЪНТ“; ОКС „магистър“

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: ПЕТИ; СЕМЕСТЪР: ДЕВЕТИ;

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 150 ч.; в т.ч. аудиторна 45 ч.

КРЕДИТИ: 5

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО(часове)</i>	<i>СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ:		
т. ч.		
• ЛЕКЦИИ	30	2
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	15	1
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	105	-

Изготвили програмата:

1.
(доц. д-р Л. Георгиев)

2.
(гл. ас. д-р Н. Вълканов)

Ръководител катедра:
„Финанси“ (проф. д-р Ст. Вачков)

I. АНОТАЦИЯ

Дисциплината дава знания за противодействието на нарушенията в банковата сфера. Представят се връзката между бизнес етиката и надзорната дейност, съдържанието на етичния кодекс на банкера, финансовите злоупотреби в банковото дело, чувствителните към тях дейности и процедури и механизмите за превенция от страна на кредитните институти.

Разглеждат се световните стандарти в областта на вътрешнобанковия нормативен контрол, профилът на compliance-управлението, инструментариумът за противодействие на редица нарушения и престъпления: изпиране на пари; финансиране на незаконни дейности, измами на клиенти с отделни банкови продукти и услуги; нелоялно поведение на персонала и други. Специално внимание се отделя върху позиционирането и дейността на специализираните звена за нормативно съответствие (compliance) и на службите за вътрешен банков контрол.

Лекционният курс е съобразен със съвременните теоретични постановки, принципи и практики на водещи наднационални институции (Базелския комитет за банков надзор, Групата за финансово действие, Международния валутен фонд, Wolfsberg Group, Egmont Group), нормативната база в Европейския съюз и у нас, практики на водещи банкови групи и др.

На тази основа могат да се формират умения за превенция на финансови нарушения в банковата система. Приложението на знанията и уменията се изразява в способността на студентите да формират собствени компетенции по отношение превенцията на различни финансови нарушения в банковата система.

Получените знания и умения имат практическо приложение в работата на ангажираните с осигуряване на нормативно съответствие и осъществяване на вътрешна контролна дейност в банковите институции, експертите в областта на външния одит, мениджърите на отделните кредитни институции, работещите в сферата на контрола на риска, както и специалистите от регулаторните и надзорни агенции на финансовия сектор.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

No. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
1. Банкова етика и надзорна дейност		2	1	
1.1.	За необходимостта от прилагането на етични стандарти в бизнеса			
1.2.	Банките като институции на общественото доверие			
1.3.	Връзката „банкова етика – надзорна дейност“			
1.4.	Етичен кодекс на банкера			
2. Банковите нарушения като икономическа измама		2	1	
2.1.	Измами и нарушения във финансовата сфера			
2.2.	Видове банкови нарушения			
2.2.	Вътрешни и външни банкови нарушения			
2.3.	Механизми и индикатори за установяване			
3. Чувствителни банкови дейности и процедури		4	2	
3.1.	Оценка на риска от нарушения			
3.2.	Рисково третиране на чувствителни банкови дейности и процедури			
3.3.	Скорингов модел за оценка на риска от нарушения			
4. Регулаторна и надзорна рамка за противодействие		2	1	
4.1.	Наднационално законодателство и институции			
4.2.	Национални регулации			
4.3.	Надзорна макрорамка			
5. Стандарти в областта на вътрешнобанковия нормативен контрол		2	1	
5.1.	Принципи и политики на водещи наднационални институции: BIS, CEBS, FATF, Wolfsberg Group			
5.2.	Вътрешнобанкови правила и процедури			

6. Compliance management в архитектурата на съвременната банкова организация		4	2	
6.1.	Специфика на дейността "Compliance"			
6.2.	Основни компетенции			
6.3.	Обхват и позициониране на равнище „банкова група“ и равнище „банков субсидиар“			
6.4.	Звено за нормативно съответствие (Compliance) – същност и основни компетенции			
7. Вътрешен контрол в банките		2	1	
7.1.	Равнища на контрол в банковата организация			
7.2.	Функции на службата за вътрешен одит			
7.3.	Видове инспекции на службата за вътрешнобанков одит			
7.4.	Обхват на провежданите инспекции			
8. Постоянен контрол в банковата организация		2	1	
8.1.	Характеристика на постоянния контрол			
8.2.	Механизми на постоянния контрол			
8.3.	Контролни процедури			
9. Прането на пари като особен тип финансово престъпление		2	1	
9.1.	Същност и етапи на процеса „пране на пари“			
9.2.	Механизми за изпиране на пари чрез банковата система			
9.3.	Индикатори за установяване изпиране на пари в банките			
10. Противодействие на изпирането на пари от банковата система		2	1	
10.1.	Базисен инструментариум за превенция			
10.2.	Рисково базиран подход за противодействие			
11. Дейността AML Compliance		4	2	
11.1.	Същност и позициониране			
11.2.	Центрове за експертно противодействие			
11.3.	Инструментариум			
11.4.	AML рискова матрица			
12. Нарушения и измами на банковия персонал		2	1	
12.1.	Основни видове			
12.2.	Подходи за предотвратяване			
12.3.	Дейността на службата за вътрешен контрол по отношение на нарушенията от страна на банковите служители			

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ:

№ по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриален (текущ) контрол		
1.1.	Комбиниран тест със затворени и отворени въпроси	1	20
1.2.	Решаване на казус с практическа насоченост	1	25
Общо за семестриален контрол:		2	45
2.	Сесиен (краен) контрол		
2.1.	Писмен изпит под формата на комбиниран тест със затворени и отворени въпроси	1	60
Общо за сесиен контрол:		1	60
Общо за всички форми на контрол:		3	105

IV. ЛИТЕРАТУРА

Задължителна литература:

1. Георгиев, Л., Н. Вълканов. Финансово посредничество. Варна: ИК Стено, 2014.
2. Динев, Д. Икономическите измами. Част 2: Риск, Разкриване, Разследване и Превенция. София: ИЕПИ, 2012.
3. Вълканов, Н. Чрез Compliance мениджмънт към регулаторна ефективност във финансовия сектор, Сборник студии „Финансовата наука – между догмите и реалността“. Варна: "Наука и икономика", ИУ - Варна, 2016.
4. Вълканов, Н. Същност и позициониране на дейността "AML Compliance" в архитектурата на съвременната банкова организация, Сборник студии „Финанси и устойчиво развитие“. Варна: Издателство „Наука и икономика“, ИУ – Варна, 2013.

Препоръчителна литература:

1. Нейлър, Р. Печалбите от престъпността: Черните пазари, незаконното финансиране и сенчестата икономика. – Hermes Publ. Ltd, Canada (София: Балканпрес), 2005.
2. Робинсън, Дж. Как се перат големите пари. Тероризмът, престъпленията и мръсните пари в офшорния свят. София: Анимар, 2006.
3. Ставрова, Е. Системи за превенция на достъпа на мръсни пари до финансово - кредитната система. Благоевград: Университетско издателство ЮЗУ „Неофит Рилски“, 2005.
4. Bank for International Settlements. Compliance and the Compliance Function in Banks, Basel, 2005.
5. Bank for International Settlements. Core Principles for Effective Banking Supervision, 2012.
6. Bank for International Settlements. The Internal Audit Function in Banks, 2011.
7. Madinger, J., S. Zalopany. Money Laundering: A Guide for Criminal Investigators, Second Edition, CRC Press, 2006.
8. Nissman D. Follow the Money: A Guide to Financial and Money Laundering Investigations. Corpus Juris Publishing Company, 2005.
9. Steinberg, R. Governance, Risk Management, and Compliance: It Can't Happen to Us – Avoiding Corporate Disaster While Driving Success, John Wiley & Sons, 2011.

Нормативна база:

1. Директива 2005/60/ЕС за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризъм от 26 октомври 2005 г., Официален вестник на ЕС, 25.11.2005 г.
2. Закон за мерките срещу изпирането на пари, обн. ДВ, бр. 85 от 24 юли 1998 г., посл. изм. ДВ, бр. 1 от 03 януари 2014 г.
3. Наредба №10 на БНБ за вътрешния контрол в банките, обн. ДВ бр. 108 от 12.12.2003 г., посл. изм. и доп., бр. 102 от 2006 г.